

ÇEK CUMHURBAŞKANI'NIN POPÜLİZM RÜZGARINDA BAŞI DÖNDÜ

Hazel ÇAĞAN ELBİR

Analist

Avrupada aşırı sağ popülizmi yükselişine devam ederken, aşırı sağ partilerin liderleri bilhassa Müslümanları ve Türkleri hedef göstermeye başlamıştır. Ancak seçim maratonu söz konusu olduğunda sadece aşırı sağ eğilimli partiler değil, sosyal demokrat parti liderleri de yabancı düşmanlığı ekseninde vaatlerde bulunmaktadırlar. Bu durumun Müslümanları, sığınmacıları, Avrupaya ait olmayan unsurları seçim propagandasına malzeme haline getirmekte olduğu görülmektedir. Nitekim gerek parlamento seçimleri gerek başkanlık seçimleri öncesinde benzer popülist söylemlerde bulunarak seçim propagandası yürütülmesi artık Avrupalılar tarafından neredeyse yadırganmamaktadır.

Benzer popülist seçim faaliyetlerini yürüten, popülist söylemlerle gündeme gelen liderlerden biri de Çek Cumhurbaşkanı Miloş Zemandır. Miloş Zeman sosyal demokrat kökenlerle siyasette yer edinmesine rağmen, ırkçı konuşmaların oy kazandırdığını ve bunun stratejik bir hareket olduğunu en iyi idrak eden Avrupalı siyasetçilerden biridir. Zeman, Ocak 2018de yeniden Cumhurbaşkanı seçilmek için benzer bir yaklaşım sergilemektedir[1]. Bu tezimize kaynak oluşturan sözleri Zeman 10 Ekim 2017de Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisindeki[2] (İng. *Parliamentary Assembly of the Council of Europe - PACE*) konuşmasının sonundaki soru-cevap kısmında sarf etmiştir.

AKPMde Ermeni meclis üyesi Arpine Hovhanisyan, Çek Cumhurbaşkanına sözde Ermeni soykırımının tanınmasına yardımcı olmasından dolayı teşekkürlerini sunmuştur. Daha sonra Çek Cumhuriyetindeki okulların müfredatlarına insanlığa karşı suçlarla ilgili derslerin eklenip eklenmeyeceğini sormuştur. Hovhanisyanın sorusunu cevaplayan Çek Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Miloş Zeman, bugün yükselişe geçen uluslararası suçların sözde Ermeni soykırımı ile bağlantılı olduğunu iddia etmiştir. Uluslararası suç seviyesinin İslami terör yüzünden arttığını ilave etmiştir. Zeman şöyle devam etmiştir; Açık ve dürüst bir şekilde ifade etmeliyim ki, İslami terör ifadesini kullanmam ama olayların büyük çoğunluğu İslami köklere dayanmaktadır. Bu da Ermeni soykırımı ile bağlantılıdır.[3]

Zeman insanlığa karşı suçların müfredata eklenip eklenmemesi konusundaki soruya ise konu ile ilgisi olmayan bir cevap vermiştir. Çek Cumhurbaşkanı cevabında polis gücüne ve orduya yatırım yapılması gerektiğini söylemiştir. Kendi silahımızı edinmemiz konusunda cesaretimiz olması gerekir, demiştir. Kişisel silahlanma konusunda Avrupalıların da Amerikalılar gibi cesaretlenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

Din, etnik kimlik ya da yabancı karşıtlığı üzerinden söylem geliştirmek şiddeti besleyen yaklaşımlardır. Bu yaklaşım nefret söylemini alevlendirmekte yalnızca Avrupalı popülist liderlerin siyasi statü hedeflerine hizmet etmektedir. Çek Cumhurbaşkanı Miloš Zemanın sığınmacılar konusundaki tutumu da bilinmektedir. Bilhassa Müslüman sığınmacılar Zemanın düşmanlık beslediği unsurlardır. Bunu dile getirmekten de çekinmemektedir[4].

26 Nisan 2017de Çek Cumhuriyeti sözde Ermeni soykırımını parlamentosunda kabul etmiştir. Bu da göstermektedir ki, Avrupadaki popülist söylemlerin ırkçı bir eksene oturması seçim propagandasından öteye gitmektedir. Zeman da sözde Ermeni soykırımını destekleyen tavrı yanı sıra, bilinen sığınmacı karşıtlığı[5] ile de son günlerin Avrupalı popülist siyasetçi geleneğinin bayraktarlığını üstlenmektedir. Cumhurbaşkanlığı gibi yüce bir mevkideki bir siyasetçinin bu söylemleri hiç şüphesiz şiddeti ve terörizmi daha da fazla körüklemekte, Avrupanın savunduğu temel değerlerle çelişmektedir.

[1] "Zeman wants broader powers for directly elected Czech president," *Prague Daily Monitor*, <http://www.praguemonitor.com/2017/10/06/zeman-wants-broader-powers-directly-elected-czech-president>

[2] Council Of Europe, Miloš Zeman: the endeavour of the Council of Europe towards friendship and not hatred among European nations will be successful, <https://www.coe.int/en/web/portal/-/milos-zeman-the-endeavour-of-the-council-of-europe-towards-friendship-and-not-hatred-among-european-nations-will-be-successful>

[3] "Armenian Genocide Denial Linked to Islamic Terrorism, says Czech President," *Asbarez.com*, <http://asbarez.com/167462/armenian-genocide-denial-linked-to-islamic-terrorism-says-czech-president/>

[4] Robert Tait, "Miloš Zeman: the hardline Czech leader fanning hostility to refugees," *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/world/2016/sep/14/milos-zeman-czech-leader-refugees>

[5] Robert Tait, "Miloš Zeman: the hardline Czech leader fanning hostility to refugees," *The Guardian*, <https://www.theguardian.com/world/2016/sep/14/milos-zeman-czech-leader-refugees>

Yazar Hakkında :

Hazel Çağın-Elbir AVİM'de analist olarak çalışmaktadır. Çağın-Elbir, Atılım Üniversitesi Politik Ekonomi bölümünde doktora çalışmalarına devam etmektedir.

Atıfta bulunmak için: ELBİR, Hazel ÇAĞAN. 2026. "ÇEK CUMHURBAŞKANI'NIN POPÜLİZM RÜZGARINDA BAŞI DÖNDÜ." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2017 / 89. Ekim 18. Erişim Haziran 13, 2026. <https://www.avim.org.tr/public/index.php/tr/Yorum/CEK-CUMHURBASKANI-NIN-POPULIZM-RUZGARINDA-BASI-DONDU>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır